

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WST-K.4220.446.2022.AW

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 t.j.), dalej zwanej „ustawą Kpa”, art. 64 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), dalej zwanej „ustawą ooś”, po rozpatrzeniu wniosku Burmistrza Białego Boru z dnia 17.10.2022 r., znak: OŚ.6220.14.2022.AM (data wpływu do tut. Organu: 20.10.2022 r.) oraz wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, złożonego przez Pana Marcina Rachutę, będącego pełnomocnikiem Torfowiska Biały Bór Sp. z o.o., wraz z załącznikami, w tym kartą informacyjną przedsięwzięcia

postanawiam wyrazić opinię, że

dla przedsięwzięcia polegającego na **wydobyciu kopaliny ze złoża torfu „Kazimierz III” Pole B – metodą odkrywkową spod wody**, planowanego do realizacji na działkach nr 87/3, 195, 125/4 obręb Biskupice, gm. Biały Bór, istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Raport o oddziaływaniu projektowanego przedsięwzięcia na środowisko, zwany dalej „raportem ooś”, należy sporządzić zgodnie z art. 66 ust. 1 „ustawy ooś” i w szczególności powinien zawierać:

1. Opis planowanego zamierzenia inwestycyjnego, w szczególności charakterystykę przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w czasie jego realizacji, eksploatacji i rekultywacji. „Raport ooś” winien również zawierać dokładny opis przewidzianych prac wydobywczych, w tym charakterystykę planowanej do zastosowania metody wydobycia urobku, sposób i termin wykonywania prac oraz ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska.
2. Wyniki inwentaryzacji flory i siedlisk przyrodniczych, wykonanej przez odpowiedniego specjalistę, w okresie wegetacyjnym roślin, umożliwiającym identyfikację jak największej liczby gatunków roślin oraz siedlisk przyrodniczych. Za konieczne uznano również wykonanie aktualnych zdjęć fitosocjologicznych terenu, pozwalających na identyfikację potencjalnych siedlisk przyrodniczych w obrębie przedmiotowych działek.
3. Wyniki inwentaryzacji dendrologicznej drzew obejmującej:
 - informacje o stanie zdrowotnym drzew przeznaczonych do wycinki, ich liczbie, gatunkach, obwodach pni,
 - informacje o gatunkach krzewów planowanych do wycinki oraz powierzchni, z której zostaną usunięte,
 - dane dotyczące występowania na drzewach przeznaczonych do wycinki dziupli i gniazd ptaków, grzybów (w tym porostów) i owadów gatunków chronionych,

- propozycje zastosowania środków ograniczających potencjalny negatywny wpływ inwestycji na środowisko, związany z wycinką drzew i krzewów.
- 4. Opis wykorzystywania terenu inwestycji przez zwierzęta (bezkręgowce, ryby, płazy, gady, ptaki i ssaki), występujące w miejscu realizacji przedsięwzięcia i w jego sąsiedztwie, na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w okresie umożliwiającym rozpoznanie jak największej liczby zwierząt, wykonanych przez specjalistę posiadającego udokumentowane w tym zakresie doświadczenie oraz ogólnodostępnych badań (np. w zakresie występowania gatunków ryb w rzece Bielec).
- 5. Opis zastosowanej metodyki prowadzonych badań terenowych, w tym dokładnych dat, godzin, punktów obserwacyjnych, warunków atmosferycznych panujących w trakcie prowadzonych kontroli terenowych oraz wyników uzyskanych w oparciu o wykonane badania terenowe. Wyniki należy przedstawić, zarówno w formie opisowej, wskazując sposób wykorzystywania analizowanego terenu (i jego sąsiedztwa) przez stwierdzone gatunki zwierząt oraz pokrycie terenu inwestycyjnego szatą roślinną, jak i w formie czytelnych załączników graficznych
- 6. Analizę możliwego oddziaływania planowanej inwestycji na florę i faunę terenu inwestycyjnego, w tym:
 - określenia fizycznych skutków realizacji przedsięwzięcia w zakresie zniszczenia, przekształcenia, fragmentacji lub izolacji siedlisk,
 - wpływ na gatunki chronione i ich siedliska oraz trasy regularnego przemieszczania się,
 - wpływ na migrację i dyspersję organizmów, ograniczenie obszaru ich występowania,
 - wpływ na miejsca rozrodu, żerowiska, miejsca odpoczynku, szlaki migracji,
 - wpływ na bioróżnorodność.
- 7. Opis budowy geologicznej złóż torfowych sporządzony na podstawie szczegółowych badań stratygrafii warstw torfowych na tle stosunków wodnych, sporządzony przez specjalistę, posiadającego udokumentowane w tym zakresie doświadczenie, wraz z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmianę stosunków wodnych na analizowanym obszarze. Konieczne jest także przedstawienie informacji na temat głębokości zalegania poziomów wodonośnych, w tym poziomu zalegania wód gruntowych, powiązań hydraulicznych pomiędzy warstwami wodonośnymi oraz kierunku przepływu wód gruntowych w rejonie inwestycji.
- 8. Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na klimat akustyczny najbliższych położonych terenów podlegających ochronie akustycznej.
- 9. Ocenę wpływu przedsięwzięcia na jakość powietrza atmosferycznego poza terenem kopalni.
- 10. Opis ewentualnych wariantów planowanego przedsięwzięcia z uwzględnieniem:
 - ekologicznych skutków inwestycji z sytuacją, która miałaby miejsce, jeśli by jej nie zaplanowano (tzw. wariant zerowy);
 - wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego (rozsądnego) wariantu alternatywnego;
 wraz z uzasadnieniem ich wyboru.
- 11. Ocenę w zakresie oddziaływania planowanej inwestycji na krajobraz, wskazując zmiany jakie nastąpią w istniejącym krajobrazie pod wpływem realizacji przedsięwzięcia (uwzględniając oddziaływanie skumulowane z istniejącymi i projektowanymi elementami krajobrazu) oraz rozwiązania ograniczające negatywny wpływ na zmiany istniejącego krajobrazu.
- 12. Analizę w zakresie skumulowanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi istniejącymi oraz planowanymi przedsięwzięciami o analogicznym charakterze i zbliżonym spektrum oddziaływania, w tym wyeksploatowaną częścią Pola A złoża „Kazimierz III”.

13. Analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem oraz przedstawienia propozycji ich rozwiązania bądź metod złagodzenia.
14. Analizę oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na klimat i jego zmiany, w tym emisje gazów cieplarnianych.
15. Przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, zarówno w trakcie, jak i po zakończeniu eksploatacji kopalni.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie informuje, że raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zostać sporządzony zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 marca 2022 r., w sprawie formatu dokumentu zawierającego wyniki inwentaryzacji przyrodniczej oraz formatu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 652 t.j.).

Uzasadnienie

W dniu 20.10.2022 r. do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie wpłynął wniosek Burmistrza Białego Boru z dnia 17.10.2022 r., znak: OŚ.6220.14.2022.AM w sprawie wydania opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kopaliny ze złoża torfu „Kazimierz III” Pole B – metodą odkrywkową spod wody, planowanego do realizacji na działkach nr 87/3, 195, 125/4 obręb Biskupice, gm. Biały Bór.

Po analizie wszystkich dostarczonych wraz z wnioskiem materiałów, uwzględniając łącznie kryteria przedstawione w art. 63 ust. 1 „ustawy ooś”, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uznał, że konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, co zostało uargumentowane w odniesieniu do poszczególnych uwarunkowań, w przedstawiony poniżej sposób.

Planowane zamierzenie inwestycyjne będzie polegało na wydobywaniu torfu ze złoża „Kazimierz III” (pole B), o powierzchni 16,33 ha, zlokalizowanego na części działek nr 87/3, 195, 125/4 obręb Biskupice, gm. Biały Bór. Proces wydobywania prowadzony będzie metodą odkrywkową, spod wody, systemem wgłębnym, jednym piętrem wydobywczym, z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego. Zakłada się, że czas eksploatacji wyniesie 20 lat, a roczne wydobycie nie przekroczy 18 000 m³.

Prace przygotowawcze polegać będą na zdjęciu nadkładu, którego grubość wynosi 0,2 – 0,3 m, a kubatura 43,6 tys. m³. Nadkładem jest gleba torfowa zwana wierzchnicą, która będzie przeznaczona do późniejszej rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego. Przed rozpoczęciem eksploatacji, nadkład będzie wywieziony poza granice złoża lub składowany na terenie kopalni. W trakcie prac wydobywczych formowane będą skarpy robocze i docelowe, pod kątem ok. 45°. Nie przewiduje się osuszania i odwadniania terenu, ani magazynowania i odkładu wydobytego torfu na terenie kopalni. Eksploatacja złoża prowadzona będzie z kierunku zachodniego, w kierunku południowo-wschodnim, do wyczerpania zasobów złoża. Wydobyty urobek zostanie wykorzystany, jako gotowy surowiec lub przekształcony na terenie istniejącego zakładu przerobczego w Białym Borze, przy ulicy Brzeźnickiej, w celu jego dalszej obróbki (głównie do wymieszania, homogenizacji - ujednolicenia konsystencji i przemieszania z biomasą). Po zakończeniu eksploatacji górniczej, teren inwestycyjny będzie podlegał rekultywacji w kierunku wodnym, co umożliwi w przyszłości przekształcenie zawodnionego wyrobiska w zbiornik retencyjny lub stawy hodowlane. W trakcie prac rekultywacyjnych wierzchnica oraz występujące w złożu zanieczyszczenia, nienadające się do

dalszej obróbki, tj. zbutwiałe gałęzie i korzenie, stanowiące ok. 10% planowanego wydobycia zostaną wykorzystane do wypełnienia dna wyrobiska.

W przedłożonej dokumentacji brakuje podstawowych informacji na temat warunków użytkowania terenu w trakcie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, w tym przyjętej technologii wydobycia torfu. Biorąc pod uwagę fakt, iż złoża przeznaczone do eksploatacji jest w większości zawadnione, nie wiadomo w jaki sposób wydobyty urobek zostanie przygotowany do transportu i dalszej obróbki. Na podstawie opisu rodzaju technologii przedstawionego w karcie informacyjnej przedsięwzięcia można jedynie stwierdzić, że wydobyty torf zostanie niezwłocznie przetransportowany do zakładu produkcyjnego w Białym Borze. Nie przedstawiono jednak informacji na temat parametrów złoża, a także sposobu transportu i załadunku urobku, tj. rodzaj i masa całkowita pojazdów, miejsce załadunku, dojazd do terenu kopalni. Nie określono również liczby pracowników, zatrudnionych w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia (do wydobycia torfu i transportu). Nie przedstawiono także dokładnych informacji na temat czasu eksploatacji kopalni. Stwierdzono jedynie, że prace wydobywcze prowadzone będą w porze昼iennej, w godzinach 06:00-22:00, w okresie wiosenno-letnim, przez 9 miesięcy w roku. Nie przedstawiono również zakresu prac związanych z późniejszą rekultywacją terenu. Zatem w związku z brakiem podstawowych informacji na temat planowanego przedsięwzięcia tutaj. Organ nie ma możliwości określenia skali i zasięgu oddziaływań, wynikających z eksploatacji torfu na analizowanym obszarze. Biorąc powyższe pod uwagę w „raporcie oś” należy przedstawić szczegółowy opis planowanego zamierzenia inwestycyjnego, w szczególności charakterystykę przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w czasie jego realizacji, eksploatacji i rekultywacji. „Raport oś” winien również zawierać dokładny opis przewidzianych prac wydobywczych, w tym charakterystykę planowanej do zastosowania metody wydobycia urobku, sposób i termin wykonywania prac oraz ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska.

Przedmiotowe przedsięwzięcie zostanie zrealizowane na terenie działek nr 87/3, 195, 125/4 obręb Biskupice, gm. Biały Bór, zewidencjonowanych jako grunty orne (RV, RVI), łąki trwałe (ŁIV, ŁV), lasy (LsIV, LsV, LsVI), nieużytki (N), wody płynące (Wp), grunty pod rowami (W-ŁV), grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr-RVI, Lzr-ŁIV). Całkowita powierzchnia działek inwestycyjnych wynosi 55,62 ha, natomiast powierzchnia, na której udokumentowano złoża „Kazimierz III” (Pole B) kształtuje się na poziomie 16,33 ha. Z informacji będących w posiadaniu tutaj. Organu wynika, że zasoby złoża (torf) zlokalizowane są na terenach łąk (ŁIV, ŁV), nieużytków (N), lasów (LsIV), gruntach zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych (Lzr-ŁIV), wodach płynących (Wp) oraz gruntach pod rowami (W-ŁV).

Z karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że aktualnie teren inwestycyjny jest nieużytkowany. W otoczeniu obszaru zainwestowania znajdują się przede wszystkim użytki rolne oraz lasy. Zgodnie z ogólnodostępnymi mapami satelitarnymi (<https://bialybor.e-mapa.net/>) najbliższe położone tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane są na działce nr 186/3 obręb Biskupice, w odległości ok. 350 m od granicy działki inwestycyjnej nr 87/3 obręb Biskupice. Dodatkowo przez obszar złoża „Kazimierz III” (Pole B) przepływa rzeka Bielec. Teren inwestycyjny objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym uchwałą nr XLI/293/2022 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 25.05.2022 r., w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Gminie Biały Bór w obrębie Biskupice, zgodnie z którym działki inwestycyjne nr 87/3, 195, 125/4 obręb Biskupice, gm. Biały Bór oznaczone są częściowo symbolami G/WS (teren eksploatacji złóż kredy i torfu metodą odkrywkową spod wody, a po rekultywacji - teren wód powierzchniowych śródlądowych) oraz KDD (teren dróg dojazdowych).

Zgodnie z kartą informacyjną przedsięwzięcia, teren inwestycyjny stanowi głównie łąki łęgowe, tworzące formę przejściową pomiędzy łąką łęgową właściwą, a rozlewiskową, w obrębie których, oprócz roślinności szuwarowej stwierdzono roślinność z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*). Pokrycie nieruchomości gruntowych szatą roślinną zmienia się w zależności od odległości pomiędzy zbiorowiskami roślinnymi, a rzeką Bielec. W obrębie obszaru zainwestowania wyróżnić można trzy rodzaje zbiorowisk roślinnych: trzcinowe, szuwarowo-turzycowe i olchowe. W skład zbiorowiska trzcinowego położonego najbliżej cieku wodnego wchodzi głównie wysokie byliny o głęboko zanurzonych kłęczach. Wśród nich dominują trzcina i pałka szerokolistna. W miejscach wyniesionych, gdzie poziom wody znacznie się obniża występuje uboga odmiana łąki niżowej świeżej, w skład której wchodzi: wyczyniec łąkowy, mozga trzcinowata, wiechlina błotna, turzyca zaostrowa, a także: mietlica biaława, wiechlina zwyczajna, śmiałek darniowy, przytulia błotna, jaskier rozłogowy, jaskier ostry, szczaw zwyczajny, tojeść rozesłana, knieć błotna, firletka poszarpana, krwawnik pospolity. Zbiorowiska turzycowo-szuwarowe tworzą wraz z opisaną powyżej odmianą wilgotnej łąki niżowej mozaikę wzajemnie przeplatających się fitocenoz. Do gatunków roślin z tej grupy należą turzyce: tunikowa, brzegowa, dzióbkowata i pęcherzykowata. Towarzyszą im takie gatunki jak: manna mielec, sitowie leśne, mozga trzcinowata, czy trzcina pospolita, z udziałem pokrzywy zwyczajnej. W dolinach po odpływie wody pojawiają się barwne kwitnące rośliny ziołoroślowe, tj.: tojeść zwyczajna, przytulia błotna, karbienieć pospolity, krwawnica pospolita. Część z tych zbiorowisk ma niewielkie znaczenie torfotwórcze, ale pełni w przyrodzie ważną rolę ekologiczną. Najwyżej położone tereny torfowiska porasta zbiorowisko olchowe. Na podstawie opisu taksacyjnego lasu na działkach nr 87/3 i 195 obręb Biskupice, opracowanego pod koniec marca 2019 r., a także przeprowadzonych badań terenowych stwierdzono, że w granicach obszaru zainwestowania znajdują się trzy powierzchnie leśne (LsIV), budowane przez drzewostan olchowy i brzozowy (łącznie 1,27 ha). Dodatkowo z waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.) wynika, że w miejscu realizacji przedsięwzięcia może znajdować się siedlisko przyrodnicze pn. „niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie” (6510).

Siedliska torfowiskowe wyróżniają się znaczną swoistością ekologiczną, gdyż zajmują one pozycję na pograniczu typowych siedlisk wodnych i lądowych (Herbichowa M. (2003) „Ochrona siedlisk torfowiskowych w sieci Natura 2000”, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków). Cechą charakterystyczną torfowisk, oprócz specyficznych biocenoz jest stałe i silne uwilgocenie terenu (czasem przewodnienie lub zalanie) oraz różnej grubości pokład torfu, który powstał w wyniku sedimentacji mniej lub bardziej rozłożonych szczątków roślinnych. Specyfika siedlisk torfowiskowych powoduje, że występujące w ich obrębie organizmy odznaczają się w ogromnej większości wąską amplitudą ekologiczną i nie są w stanie egzystować poza nimi. Różnorodność siedlisk torfowiskowych znajduje odbicie w zestawie występujących na nich zbiorowisk roślinnych. Są one na tyle czułym wskaźnikiem kombinacji poszczególnych czynników ekologicznych, że różnicują nie tylko typy torfowisk, czy poszczególne fragmenty dużych kompleksów torfowych, lecz nawet mikrosiedliska związane z mikrorzeźbą powierzchni torfowiska.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia zniszczeniu ulegnie cała szata roślinna porastająca powierzchnię przeznaczoną pod eksploatację torfu. Zatem ustalenie faktycznego sposobu zagospodarowania terenu inwestycyjnego, w tym identyfikacja cennych gatunków roślin i siedlisk przyrodniczych jest kluczowe dla oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Natomiast w ramach przedmiotowego wniosku nie przedłożono zdjęć fitosocjologicznych terenu ani wyników badań terenowych, na podstawie których wykluczono obecność siedliska przyrodniczego pn. „niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie” (6510)

w miejscu realizacji przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę, że wyniki waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego, opracowane przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie zostały wykonane w 2010 roku, konieczne jest zweryfikowanie możliwości występowania tego siedliska na podstawie aktualnych wyników badań terenowych. W związku z tym w „raporcie ooś” należy przedstawić wyniki inwentaryzacji flory i siedlisk przyrodniczych, wykonanej przez odpowiedniego specjalistę, w okresie wegetacyjnym roślin, umożliwiającym identyfikację jak największej liczby gatunków roślin oraz siedlisk przyrodniczych. Za konieczne uznano również wykonanie aktualnych zdjęć fitosocjologicznych terenu pozwalających na identyfikację potencjalnych siedlisk przyrodniczych w obrębie przedmiotowej działki.

Dodatkowo z przedłożonej dokumentacji wynika, że w granicach obszaru zainwestowania znajdują się tereny leśne (LsIV), o łącznej powierzchni 1,27 ha oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr-ŁIV). Stwierdzono również, że zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 lipca 2019 r., znak: WRiRI-7151.4.2019.AK, tereny leśne występujące w granicach obszaru zainwestowania zostały przeznaczone na cele nieleśne. Nie zmienia to jednak faktu, że w związku z planowaną eksploatacją torfu konieczne będzie usunięcie drzew i krzewów. Natomiast w karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie przedstawiono żadnych informacji na temat ewentualnej wycinki. W związku z powyższym w „raporcie ooś” należy przedstawić inwentaryzację dendrologiczną drzew obejmującą: informacje o stanie zdrowotnym drzew przeznaczonych do wycinki, ich liczbie, gatunkach, obwodach pni, informacje o gatunkach krzewów planowanych do wycinki oraz powierzchni, z której zostaną usunięte, dane dotyczące występowania na drzewach przeznaczonych do wycinki dziupli i gniazd ptaków, grzybów (w tym porostów) i owadów gatunków chronionych, propozycje zastosowania środków ograniczających potencjalny negatywny wpływ inwestycji na środowisko, związany z wycinką drzew i krzewów.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż zgodnie z §3 ust. 1 pkt 88 lit. e rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839, ze zm.), zmiana lasu lub innego gruntu o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub nieużytku na użytek rolny lub wylesienie mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha stanowi przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z tym, organ prowadzący postępowanie winien rozważyć kwalifikację przedmiotowego przedsięwzięcia również do §3 ust. 1 pkt 88 lit. e ww. rozporządzenia.

Dodatkowo torfowiska mogą stanowić miejsce bytowania rzadkich gatunków zwierząt, tj. ptaki, płazy, bezkręgowce, ryby (Makles M., Pawlarczyk P., Stańko R. (2014) „Podręcznik najlepszych praktyk ochrony mokradeł”, Warszawa). Sieć obszarów wodno-błotnych – doliny rzek, jeziora, torfowiska różnego pochodzenia, zabagnienia, oczka wodne – stanowi jednocześnie element sieci korytarzy ekologicznych przemieszczania się zwierząt – zarówno w skali lokalnej (dla owadów, płazów), regionalnej (dla większych drapieżników), jak i ponadregionalnej (np. dla ptaków). Wiele gatunków zwierząt związana jest swoim cyklem życiowym z kilkoma typami środowisk – zarówno wodno-błotnymi, jak i lądowymi. Dla zachowania ciągłości ich populacji konieczna jest ochrona wszystkich tych elementów – całej mozaiki ekosystemów, pozwalającej na realizację poszczególnych części tego cyklu – rozrodu, żerowania, czy miejsc odpoczynku.

W przedłożonej dokumentacji nie przedstawiono informacji dotyczących sposobu wykorzystania analizowanego terenu przez zwierzęta. Należy mieć na uwadze, że w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, zmianie ulegną dotychczasowe warunki abiotyczne i fitocenozy, warunkujące bytowanie zwierząt w obrębie terenu inwestycji.

W analizowanym przypadku nie można pominąć także potencjalnego negatywnego wpływu inwestycji na ichtiofaunę, bytującą w wodach rzeki Bielec. Planowane prace wydobywcze będą źródłem hałasu i wibracji do środowiska, co może przyczynić się do płoszenia ichtiofauny, a nawet opuszczenia tarlisk, czy obniżenia sukcesu tarłowego. W przypadku niewłaściwego terminu prac wydobywczych może dojść do zaburzenia cyklu życiowego ryb (tarło, migracja, zimowanie). Ponadto eksploatacja złoża w bezpośrednim sąsiedztwie cieku może prowadzić do zwiększenia koncentracji zawiesiny w wodzie, a tym samym spadku przezroczystości wód, pogorszenia warunków tlenowych, ograniczenia żerowania ryb, zaburzenia orientacji sensorycznej, a nawet do śnięcia ryb i obumierania ikry. Dodatkowo ingerencja w strukturę brzegu może powodować zniszczenie mikrosiedlisk ichtiofauny. W związku z tym w „raporcie oos” należy przedstawić opis wykorzystywania terenu inwestycji przez zwierzęta (bezkęgowce, ryby, płazy, gady, ptaki i ssaki) występujące w miejscu realizacji przedsięwzięcia i w jego sąsiedztwie, na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w okresie umożliwiającym rozpoznanie jak największej liczby zwierząt oraz wykonanych przez specjalistę posiadającego udokumentowane w tym zakresie doświadczenie oraz ogólnodostępnych badań (np. w zakresie występowania gatunków ryb w rzece Bielec).

Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej powinny zawierać opis zastosowanej metodyki prowadzonych badań terenowych, w tym dokładnych dat, godzin, punktów obserwacyjnych, warunków atmosferycznych panujących w trakcie prowadzonej kontroli terenowej. Wyniki należy przedstawić, zarówno w formie opisowej, wskazując sposób wykorzystywania analizowanego terenu (i jego sąsiedztwa) przez stwierdzone gatunki zwierząt oraz pokrycie terenu inwestycyjnego szatą roślinną, jak i w formie czytelnych załączników graficznych.

Dodatkowo w „raporcie oos” należy przedstawić analizę możliwego oddziaływania planowanej inwestycji na florę i faunę terenu inwestycyjnego, w tym fizyczne skutki realizacji przedsięwzięcia, m.in. zniszczenie, przekształcenie, fragmentację lub izolację siedlisk roślin i zwierząt, wpływ na gatunki chronione i ich siedliska oraz trasy regularnego przemieszczania się, utworzenie bariery dla migracji i dyspersji organizmów, ograniczenia obszaru ich występowania, wpływ na miejsca rozrodu, żerowiska, miejsca odpoczynku, szlaki migracji, wpływ na bioróżnorodność.

W przedmiotowej sprawie nie można pominąć potencjalnego wpływu planowanych prac wydobywczych na zmianę stosunków wodnych na analizowanym terenie. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia stwierdzono, że technologia wydobycia „spod wody” przyczyni się do kumulowania wody w miejscu prowadzenia prac, w związku z czym nie przewiduje się zmiany stosunków wodnych. Wskazano również, że nie planuje się osuszania i odwadniania terenu. Niemniej jednak, z karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że wydobywany torf charakteryzuje się znaczną zawartością wody (w 1/3 jest suchy w strefie przystropowej na głębokości od 0,9 do 1,2 m p.p.t., natomiast pozostałe 2/3 złoża jest stale zawodnione). Zdaniem Organu kopalnia torfu przyczynić się może do zmniejszenia retencji wód i zwiększenia ich odpływu. W następstwie prowadzonych prac wydobywczych może dojść także do zwiększenia parowania wód gruntowych. Tym bardziej, że nie są znane warunki geologiczne i hydrogeologiczne w obrębie obszaru zainwestowania. Zgodnie z kartą informacyjną przedsięwzięcia w miejscu realizacji inwestycji występują torfowiska niskie, które są zasilane wodami podziemnymi. Nie można zatem wykluczyć, że teren wydobycia jest powiązany hydraulicznie z rowami melioracyjnymi występującymi na terenie działek inwestycyjnych lub rzeką Bielec. Zatem obniżanie się poziomu wód gruntowych w wyniku planowanego wydobycia może prowadzić do zmniejszenia ilości wód zasilających ciek wodny przepływający przez teren kopalni. Eksploatacja złoża spod powierzchni zwierciadła wód podziemnych może mieć wpływ na reżim hydrodynamiczny wód podziemnych, a także na ich stan chemiczny.

Planowane zamierzenie inwestycyjne może mieć również negatywny wpływ na stan zachowania wód powierzchniowych, w tym rzeki Bielec, przepływającej przez teren inwestycyjny. Podkreślenia wymaga fakt, iż rzeka Bielec (ujście w okolicy Drężna), wraz z rzeką Stróżką (ujście w okolicy Grąbczyna) zasila Jezioro Wierchow. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie odniesiono się jednak do możliwej ingerencji w koryto ciek, pomimo iż przedmiotowy wniosek obejmuje także działkę nr 125/4 obręb Biskupice, zewidencjonowaną jako wody powierzchniowe płynące (Wp). Planowane zamierzenie inwestycyjne może mieć wpływ na zmianę parametrów hydrologicznych (np. ukształtowanie skarp, wielkość i zmienność przepływu oraz stanów wód) i fizykochemicznych ciek (np. temperatura, odczyn, zawiesina ogólna, azot ogólny, fosfor ogólny). Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż torfowiska pełnią ważną rolę w oczyszczaniu wód powierzchniowych z substancji biogenych. Jednakże zniszczone, odwodnione, zmurszałe torfowiska uwalniają związane w torfie biogeny do środowiska, zwiększając tym samym możliwość eutrofizacji wód. Ponadto po zakończeniu eksploatacji złoża, w ramach rekultywacji terenu powstanie sztuczny zbiornik wodny.

Biorąc powyższe pod uwagę w „raporcie ooś” należy przedstawić opis budowy geologicznej złóż torfowych sporządzony na podstawie szczegółowych badań stratygrafii warstw torfowych na tle stosunków wodnych, sporządzony przez specjalistę z udokumentowanym doświadczeniem w tym zakresie, wraz z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmianę stosunków wodnych na analizowanym obszarze. Konieczne jest także przedstawienie informacji na temat głębokości zalegania poziomów wodonośnych, w tym poziomu zalegania wód gruntowych, powiązań hydraulicznych pomiędzy warstwami wodonośnym oraz kierunku przepływu wód gruntowych w rejonie inwestycji.

Planowane zamierzenie inwestycyjne będzie źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza, tj. tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, pyły PM 10 i PM 2,5. W przedłożonej dokumentacji nie określono jednak przewidywanego natężenia ruchu pojazdów, transportujących kopalinę z miejsca wydobywania do zakładu przerobczego. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia w zakresie jego wpływu na stan powietrza, zgodnie z zakresem nałożonym w niniejszym postanowieniu pozwoli na stwierdzenie, czy planowane przedsięwzięcie będzie spełniać wymagania prawne w zakresie ochrony powietrza, tj. czy eksploatacja planowanego przedsięwzięcia w zakresie emisji substancji do powietrza nie spowoduje przekroczenia standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Eksploatacja kopalni torfu związana będzie również z emisją hałasu do środowiska, wynikającą z pracy sprzętu budowlanego oraz maszyn, a także transportu kopaliny. Wobec powyższego przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w zakresie wpływu inwestycji na klimat akustyczny, zgodnie z zakresem określonym w niniejszym postanowieniu, pozwoli na zajęcie stanowiska, czy planowana inwestycja spełniać będzie wymagania prawne w tym zakresie.

Ponadto w „raporcie ooś” należy przedstawić racjonalne warianty planowanego przedsięwzięcia, przy czym wariantowanie może dotyczyć, zarówno aspektów technologicznych i technicznych, uwzględniających zachowanie cennych wartości przyrodniczych, jak i lokalizacyjnych. Przedstawienie racjonalnych wariantów alternatywnych w stosunku do wariantu preferowanego w przedłożonej dokumentacji pozwoli na ich porównanie w kontekście uwarunkowań środowiskowych. W celu dokonania obiektywnej oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, wariantowanie powinno również dotyczyć zaniechania inwestycji (tzw. wariant zerowy).

Planowane zamierzenie inwestycyjne polegające na wydobyciu kopaliny ze złoża torfu spowoduje istotne i nieodwracalne zmiany w istniejącym krajobrazie. W związku z tym

w „raporcie ooś” należy dokonać oceny w zakresie oddziaływania planowanej inwestycji na krajobraz, wskazując zmiany jakie nastąpią w istniejącym krajobrazie pod wpływem realizacji przedsięwzięcia (uwzględniając oddziaływanie skumulowane z istniejącymi i projektowanymi elementami krajobrazu) oraz rozwiązania ograniczające negatywny wpływ na zmiany istniejącego krajobrazu.

Analizując wpływ planowanego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko należy uwzględnić również skumulowane oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi planowanymi, realizowanymi i istniejącymi przedsięwzięciami o tym samym charakterze. Z karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że na zachód od przedmiotowych działek znajduje się wyeksploatowana część Pola A złoża „Kazimierz III”. Aktualnie teren ten stanowi wyrobisko poeksploatacyjne wypełnione wodą. W przedłożonej dokumentacji brakuje jednak informacji na temat skumulowanego oddziaływania ww. przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze, w tym warunki gruntowo-wodne.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest narzędziem, jakie wprowadza m.in. udział społeczeństwa w ramach postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć, podczas którego wypowiedzieć się mogą również osoby zainteresowane lub mające obawy, co do zamierzeń inwestycyjnych. Dlatego też w „raporcie ooś” należy dokonać szczegółowej analizy możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem oraz przedstawienia propozycji ich rozwiązania bądź metod złagodzenia.

Torfowiska stanowią naturalne rezerwuary organicznego węgla, który tym samym zostaje wyłączony z atmosfery. Mają zatem łagodzący wpływ na zmiany klimatu. Natomiast osuszanie torfowisk przerywa proces torfotwórczy i przyspiesza dekompozycję dotychczas zgromadzonego torfu (<https://naukaoklimacie.pl>). Wystawiony na działanie tlenu torf staje się środowiskiem dostępnym do zasiedlenia przez bakterie i grzyby, które bardzo szybko doprowadzają do rozkładu materii organicznej. Jednym z produktów tlenowego rozkładu torfu jest dwutlenek węgla. Nie można także pominąć emisji tlenu azotu (I), pochodzącego z utleniania azotu, wskutek rozkładu torfu oraz metanu, powstającego z rozpuszczonej frakcji materii organicznej, przedostającej się do wód torfowisk i rowów odwadniających. Podkreślenia wymaga również fakt, iż torfowiska pełnią istotną rolę w gromadzeniu (retencji) wody, a tym samym przeciwdziałają skutkom suszy. Biorąc powyższe pod uwagę, w „raporcie ooś” należy również przedstawić analizę w zakresie wpływu planowanego przedsięwzięcia na klimat i jego zmiany.

Zatem bez przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w opinii tut. Organu, nie ma pewności, że projektowane przedsięwzięcie nie wywoła poważnych, ujemnych skutków w środowisku, których wystąpieniu można byłoby zapobiec lub też je zminimalizować, wprowadzając stosowne środki zapobiegawcze wyznaczone na podstawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Informacje zawarte w „raporcie ooś” powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i uwzględniać obecnie dostępne metodyki badań.

Niniejsze postanowienie zostało wydane w oparciu o art. 123 „ustawy Kpa”, który wskazuje, iż w toku postępowania organ administracji publicznej wydaje postanowienia, które dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy, jak również w oparciu o art. 64 ust. 1 „ustawy ooś” wskazujący na konieczność zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz art. 64 ust. 3, zgodnie z którym organ, uwzględniając łącznie uwarunkowania, o których mowa w art. 63 ust. 1, wydaje opinię, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie. Zgodnie z art. 142 „ustawy Kpa” postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć w odwołaniu od decyzji.

z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych
w Koszalinie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Karolina Dondera

Otrzymuje:
Burmistrz Białego Boru – ePUAP
78-425 Biały Bór, ul. Słupska 10